

11 SİNIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

ŞÖRÜ MODÜLÜ

- › Şiir
- › Makale

1. Kiraz derisinin altında kiraz
Narın içinde nar
Benim yüreğimde boylu boyunca
Memleketim var
Canıma ciğerime dek işlemiş
Canıma ciğerime
Sapına kadar
Elma dalından uzağa düşmez
Ne yana gitsem nafile
Memleketin hâli gözümde gitmez
Binbir yerimden bağlanmışım
Bundan ötesine aklım ermez

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Serbest tarzda yazılmış bir şiirden alınmıştır.
B) Sözcük tekrarıyla yararlanılmıştır.
C) Sembolizm akımının etkisiyle yazılmıştır.
D) Memleket sevgisini anlatan dizelerdir.
E) Cumhuriyet Dönemi'ne ait dil özelliklerini yansıtmaktadır.

2. Yağmur gibi doldursan odayı sözlerinle
İçinden konuşacak aynalar gözlerinle
Ve gün avuçlarından kayan gümüş bir balık.
Bir koltuğa sinecek sıcaklığın derinden.
Girecek yaklaşınca başın, kirpiklerinden
Gözlerime ağaçlı bir yol gibi ayrılık.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İmgeden yararlanılmıştır.
B) Zengin uyak vardır.
C) aab/ccb şeklinde kafiyelenmiştir.
D) Yedi Meşalecilerin şiir anlayışını örneklemektedir.
E) Bir manzum hikâyeden alınmıştır.

3. – Ninem!..

– Nedir meleğim?

– Ağlıyor çocuklar, bak!

Bırak, bırak beni arsız çocuk!.. Ninem, toprak...

– Sayıklıyor yine, yâ Rabbî sen esirge bizi

– Bağışla yavrumu, onsuz bırakma lânemizi!

Zavallı valide bir heykel-i meşakkattir

Bugün sekiz gün, o mehcûr-i hâb ü râhattir.

Yegâne şevk-i fuâdı yatakta bi-dermân

Bu dizelerle ilgili

- I. Manzum hikâye türüne örnek gösterilebilir.
II. Servetifünun Dönemi'nin dil özelliklerini yansıtan bir yönü vardır.
III. Tevfik Fikret tarafından yazılmış olabilir.
IV. Şekilsel olarak divan şiiri geleneğinin etkisindedir.
V. Dize sonlarında ses benzerlikleri göze çarpmaktadır.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Senelerce sana hasret taşıyan
Bir gönülle kollarına atılsam
Ben de bir gün kucağında yaşayan
Bahtiyarlar arasına katılsam

Bu dörtlükle ilgili

- I. Beş Hececilerden biri tarafından yazılmış olabilir.
II. Sade bir Türkçe kullanılmıştır.
III. Teması özlemdir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

5. Güzel dil Türkçe bize,
Başka dil gece bize.
İstanbul konuşması
En saf, en ince bize

Bu dizeler konu ve anlatım tarzı göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki sanatçılardan hangisine ait olabilir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Yahya Kemal Beyatlı
C) Ziya Gökalp
D) Cenap Şahabettin
E) Ahmet Haşim

6. Millî Edebiyat Dönemi şiirinin yetkin örneklerini veren ----
Kızıl Elma, Altın Işık, Yeni Hayat adlı şiirlerin yazarıdır.

Bu açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Yahya Kemal Beyatlı
C) Ziya Gökalp
D) Mehmet Âkif Ersoy
E) Mehmet Emin Yurdakul

7. Beş Hececiler topluluğu şairlerinden olan ----, *Han Duvarları* ve *Çoban Çeşmesi* adlı şiirleriyle tanınır. Şiirlerinde memleket sevgisini ve Anadolu'yu anlatmıştır.

Bu açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel
B) Yusuf Ziya Ortaç
C) Enis Behiç Koryürek
D) Halit Fahri Ozansoy
E) Orhan Seyfi Orhon

8. Faruk Nafiz Çamlıbel'in "Sanat" şiiri, hangi şiir akımının görüşlerini yansıtan bir bildiri niteliği taşımaktadır?

- A) Saf (öz) şiir
B) Tanzimat
C) Fecriati
D) Beş Hececiler
E) Servetifünun

9. Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konularını halkın yaşamından seçmiştir.
B) Empresyonizmden etkilenen sanatçılarımızdandır.
C) Manzum hikâyeler yazmıştır.
D) Din, ahlak, vatan konularını işleyen öğretici şiirleri vardır.
E) Halkın konuşmalarını şiirde diyaloglar şeklinde verebilmiştir.

10. Deniz dışarıda uzun sayhalarla bir hırçın

Kadın gürültüsü neşr eyliyordu ortalığa

– Yarın küçük gidecek yalnız öyle mi?

– O gitmek istedi, "Sen evde kal." diyor.

– Ya sakın

O gelmeden ben ölürsem?..

Kadın bu son sözle

Düşündü kaldı, balıkçı ile oğlu yan gözle

Soluk dudaklarının ihtizâzı hâsirine

Bakıp sükût ediyorlardı başlarında uçan

Kazayı anlatıyorlardı böyle birbirine...

Bu metinle ilgili

- I. Yaşanabilir bir olay anlatılmıştır.
II. Zaman ve kişi unsurlarına yer verilmiştir.
III. İmgesel anlatım tercih edilmiştir.
IV. Bir manzum hikâyeden alınmıştır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) III ve IV

11. Hece ölçüsüyle ve sade bir dille şiirler yazan ----, *Türk Sazı, Ey Türk Uyan, Ordunun Destanı* gibi şiirleriyle tanınır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Mehmet Emin Yurdakul
C) Yahya Kemal Beyatlı
D) Ziya Gökalp
E) Mehmet Âkif Ersoy

1. İlk yazısı on üç yaşındayken yayımlanan sanatçı, Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinin en üretken ve en uzun soluklu şairlerinden biridir. Şiirlerinde özellikle tarihsel olayları, destanları ve toplum gerçeklerini işlemiştir. Edebî yaşamının sonlarına doğru daha çok çocuk şiirleri yazmıştır. “Türkçem benim ses bayrağım.” diyen şair, 1946’da bir şiir yarışmasında “Çakır’ın Destanı” ile üçüncülük elde etmiştir.

Aşağıdaki şiirlerden hangisi bu parçada tanıtılan şaire aittir?

- A) *Yedi Güzel Adam*
B) *Celladım Gülümserken*
C) *Karşılığını Bulamamış Sorular*
D) *Üç Şehitler Destanı*
E) *Maraş’ın ve Ökkeş’in Destanı*

2. ...

Ey vatanın bağı yanık bucağı!
Hani senin bereketli hasadın,
Yeşil yurdun, mesut çatın, şen çiftin?
Hani senin medeniyet hayatın,
Yolun, köprün, kazman, iğnen, çekicin?
...

Bu dizelerle ilgili

- I. Söylev üslubundan yararlanılmıştır.
II. Millî Edebiyat Dönemi’nde yazılmış olabilir.
III. İzlenimciliğin etkisi görülmektedir.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

3. Çiğnendi, yeter, varlığımız cehl ile kahre;
Doğrandı mübarek vatanın bağı sebepsiz.
Birlikte bugün bulmalıyız derdine çare;
Can kardeşi, kan kardeşi, şan kardeşiyiz biz.
Millet yoludur, hak yoludur tuttuğumuz yol;
Ey hak, yaşa, ey sevgili millet, yaşa... var ol!

Bu dizelerden hareketle Tevfik Fikret’le ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Serbest müstezat tarzını sık kullanmıştır.
B) Halk şiiri geleneğinden yararlanmıştır.
C) Daha çok bireysel temaları işlemiştir.
D) Servetifünun şairi olmasına rağmen toplumla ilgili bir yönü vardır.
E) Tüm şiirlerinde ağır bir dil kullanmıştır.

4. XIX. yy.da Fransa’da ortaya çıkan bu akıma şiirde gerçekçilik de denebilir. Romantizme tepki olarak doğmuştur. Bu akımda duygu ve hayalin yerini gerçekler alır. Dış dünyanın betimlenmesi esastır. Biçim mükemmelliği önemsenir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen edebî akımın Türk edebiyatındaki temsilcilerinden biridir?

- A) Namık Kemal
B) Cenap Şahabettin
C) Abdülhak Hamit Tarhan
D) Şinasi
E) Ziya Gökalp

5. *Ömrümde Sükût* adlı ilk şiiri 1933’te yayımlanmıştır. Garipçilerden etkilenmiştir. Serbest tarzda şiirler yazmıştır. Şiirlerinde ağırlıklı olarak “yalnızlık” ve “ölüm” temalarını işlemiştir. *Sonrası* adlı eserinde Fransız şiirinden yaptığı çeviriler de vardır.

Bu açıklamalar aşağıdaki şairlerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Ahmet Muhip Dranas B) Cahit Sıtkı Tarancı
C) Yahya Kemal Beyatlı D) Fazıl Hüsnü Dağlarca
E) Ahmet Hamdi Tanpınar

6. **Saf şiir anlayışı ile şiir yazan sanatçılarla ilgili**

- I. Mesaj verme kaygısından uzaktırlar.
II. Amaç sadece estetik olan şiiri yakalamaktır.
III. Genellikle toplumsal konuları işlemişlerdir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7. Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.
Rıhtımda kalanlar bu seyahatten elemli,
Günlerce siyah ufka bakar gözleri nemli.

Bu dizelerle ilgili

- I. Anlaşılır bir dille yazılmıştır.
- II. Redif ve kafiye kullanılmıştır.
- III. Söz sanatlarına başvurulmuştur.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. Millî Edebiyat Dönemi şairlerindendir. Türk-Yunan Savaşı sırasında yazdığı "Cenge Giderken yahut Anadolu'dan Bir Ses" adlı şiirleriyle tanınır.

Bu açıklama aşağıdaki sanatçılardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Yahya Kemal Beyatlı
C) Ziya Gökalp
D) Mehmet Âkif Ersoy
E) Mehmet Emin Yurdakul

9. Belli bir şekil ve ahlak kaygısı gütmeyen, doğayı hissi izlenimler ve ruhi heyecanlar veren bir uyarıcı olarak gören, dış dünyanın kendi içinde uyandırdığı duyguları dile getiren bir şair aşağıdaki sanat akımlarının hangisinden etkilenmiş olabilir?

- A) Parnasizm B) Klasizm
C) Empresyonizm D) Realizm
E) Natüralizm

10. Artık keseyim yeter figanı,
Ervaha dokunmasın ziyanı.
Bu ah ki candan eyliyor cûş,
Artık anı kendim eyleyin gûş.
Medfen olayım ana, cihanı,
Fevkimde tavaf ede revanı.
Artık kalayım sükût içinde,
Fikretmek için o yar-ı canı.

(ervah: ruhlar; cûş: coşma, taşma; gûş: dinlenme; medfen: mezar; revan: ruh, can.)

Bu şiirle ilgili

- I. Ses benzerlikleriyle ahenk sağlanmıştır.
- II. Bireysel bir tema etrafında oluşturulmuştur.
- III. Abdülhak Hamit Tarhan yazmış olabilir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

11. Paris'te geçirdiği yıllar, sanat ve düşünce hayatının şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Fransız şiirindeki parnasizm mükemmeliyetçiliği ve sembolizm musikisi, onu öz şiir anlayışına götürmüştür. "Mısra benim namusumdur." sözü, şiirdeki mükemmeliyetçiliğini yansıtmaktadır. "Beyaz lisan" sözüyle doğal Türkçeyi yani Türkçeleşmiş Türkçeyi ifade etmiştir.

Bu parçada açıklanan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Haşim
B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Yahya Kemal Beyatlı
D) Necip Fazıl Kısakürek
E) Mehmet Âkif Ersoy

1. Çiçeğin rengi soldu, bitti şarkısı kuşun
Yolların تنها, dallar mecalsiz, sular durgun
Tabut yapılan tahta, ev ev taşınan odun
Bahar, ümit yerine; ey kış, içimde korkun

Bu dörütlükten hareketle Yedi Meşale topluluğu için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sosyal olaylara uzak durulmamış, bu konularda da şiirler yazılmıştır.
B) Ölçü ve uyak gibi ahenk unsurlarından yararlanılmıştır.
C) Divan edebiyatı nazım şekillerinden gazel ve kaside kullanılmıştır.
D) Garip akımıyla benzer bir şiir anlayışı savunulmuştur.
E) Toplum için sanat anlayışı benimsenmiştir.

2. Sönmüş saçlarında son damla ışık,
Bir düşün içinde gibi her akşam
-Ve yüzleri duman kadar dağınık-
Geçer bu sokaktan binlerce adam.

Bu dizelerle ilgili

- I. Dizelerde hece sayılarının eşitliği gözetilmiştir.
II. Dize sonlarında ses benzerlikleri vardır.
III. Âşıklık geleneğinin etkisiyle oluşturulmuştur.
IV. Çapraz uyak düzenindedir.
V. Saf şiir anlayışını örneklemektedir.

değerlendirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Özellikle ev içi şiirler yazmıştır. Behçet Necatigil'e örnek olmuştur. Yalnızlık duygusunu ve anılarını şiirlerinde başarıyla anlatmıştır. Heceyi, duraklarında değişiklik yapmadan kullanmıştır. Serbest şiirler yazmıştır. Bütün insanların mutlu olduğu ve herkesin hoşgörü içinde yaşadığı bir dünya özlemiyle yaşamıştır. Bu özelliği ile Yunus Emre ve Mevlana geleneğinin modern çağdaki sesi olmuştur. "Sebil ve Güvercinler" adlı şiiri yazmıştır.

Bu açıklamalar aşağıdaki şairlerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Sabri Esad Siyavuşgil
B) Ziya Osman Saba
C) Yaşar Nabi Nayır
D) Vasfi Mahir Kocatürk
E) Cevdet Kudret Solok

4. (I) Şiirlerini ve yazılarını *Yedi Meşale* adlı kitapta toplamışlardır. (II) Bu topluluk, "Sanat, toplum içindir." görüşünü savunmuştur. (III) Hece ölçüsünden yararlanmışlardır. (IV) Yedi Meşalecilere göre şiir hiçbir fikir ve ideolojinin hizmetinde olmamalıdır. (V) Şiirde devamlı yenilik peşinde koşulmalıdır.

Yedi Meşaleciler ile ilgili bu parçada yapılan açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Yedi Meşalecilerden biridir. Şiirlerini, *Kahramanlar* ve *Onar Mısra* adlı kitaplarda bir araya getirmiştir. 1933 yılında çıkarmaya başladığı *Varlık* dergisini ömür boyu devam ettirmiştir. Bu dergi, Türk edebiyatının gelişmesinde, yeni kabiliyetlerin yetişmesinde ve tanıtılmasında önemli rol oynamıştır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabri Esad Siyavuşgil
B) Yaşar Nabi Nayır
C) Vasfi Mahir Kocatürk
D) Ziya Osman Saba
E) Cevdet Kudret Solok

6. Türk dünyasında tanınan bir şair olan ----, millî ve manevi değerleri işlemiştir. Şiirlerinde Azerbaycan'ın bağımsızlık mücadelesini anlatmıştır. Kendisine "Azerbaycan Halk Şairi" ünvanı verilmiştir. *Menim Dostlarım, Bahar, Dostluk Nağmesi, Gurub Düşünceleri, Ürekdedir Sözün Kökü* şiirlerinden bazılarıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Şehriyar B) Recep Küpçü
C) Mağcan Cumabayulı D) Nimetullah Hafız
E) Bahtiyar Vahapzade

7. *Haydar Baba'ya Selam* adlı şiiri Türk dünyasında büyük ses getirmiştir. Kaside türünde Türkçe ve Farsça yazdığı pek çok şiiri vardır. Dört ciltlik şiir kitaplarının son cildi, Türkçe şiirlerden oluşmaktadır.

Bu parçada aşağıdaki sanatçılardan hangisi tanıtılmıştır?

- A) Şehriyar
B) Ata Atacanoğlu
C) Abdülhamit Süleyman Çolpan
D) Osman Türkay
E) Bahtiyar Vahapzade

8. Aşağıdakilerden hangisi Yedi Meşaleciler grubu şairlerinden biri değildir?

- A) Yaşar Nabi Nayır
B) Sabri Esat Siyavuşgil
C) Ahmet Muhip Dıranas
D) Vasfi Mahir Kocatürk
E) Ziya Osman Saba

9. Aşağıdakilerden hangisi çağdaş Türk şiirinin Türkiye dışındaki temsilcilerinden biri değildir?

- A) Recep Küpçü
B) Osman Türkay
C) Abdülhamit Süleyman Çolpan
D) Özker Yaşın
E) Kemalettin Kamu

10. I. Yaşar Nabi Nayır - *Varlık* dergisi
II. Ziya Osman Saba - Şiire en sadık Yedi Meşaleci
III. Kenan Hulusi Koray - *Hikâye*
IV. Sabri Esat Siyavuşgil - *Birinci Perde*
V. Vasfi Mahir Kocatürk - *Tunç Sesleri*

Yukarıda numaralanmış ilişkilendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. I. Bahtiyar Vahapzade
II. Yaşar Nabi Nayır
III. Şehriyar
IV. Ziya Osman Saba
V. Sabri Esat Siyavuşgil

Yukarıda numaralanmış sanatçılardan hangileri Azeri Türkçesiyle şiirler yazmıştır?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

12. Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarında yazılan şiirlerle ilgili

- I. Millî edebiyat zevk ve anlayışı sürdürülmüştür.
II. Halk şiirinin ölçüsü, nazım birimi ve yalın dili gibi unsurlarından yararlanılmıştır.
III. Millî kimlik merkeze alınarak Batılılıkla yerlilik kaynaştırılmıştır.
IV. Anadolu, Anadolu insanı, vatan ve millet sevgisi, ülke manzaraları gibi temalar işlenmiştir.
V. Ahmet Haşim, Cenap Şahabettin, Süleyman Nazif gibi sanatçılar memleket edebiyatının başlamasına öncülük etmişlerdir.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Kalbinde bir ölüm gömleği giyen
Vatanı kurtarmak aşkını buldun;
Adını çağıran, "Gel kurtar!" diyen
Muzdarip ruhların müncisi oldun.

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Millî duyarlılıkla oluşturulmuştur.
B) Saf şiir anlayışına örnektir.
C) Sembolizmin etkileri sezilmektedir.
D) Bir manzum hikâyeden alınmıştır.
E) Yazarı, Ahmet Haşim olabilir.

1. Aşağıdakilerden hangisi makalenin bir özelliği değildir?

- A) Ortaya konan düşüncelerin göreceli olması
- B) Gazete ve dergilerde yayımlanması
- C) Bilimsel, akademik ve kültürel konularda yazılması
- D) Düşünceyi geliştirme yollarından yararlanılması
- E) Kelimelerin genellikle gerçek anlamlarıyla kullanılması

2. (I) Makale, toplumsal ve bilimsel konularda; siyaset, ekonomi, sanat, spor gibi değişik alanlarda yazılabilir. (II) Açıklayıcı veya yorumlayıcı nitelikteki dergi veya gazete yazıları da bir makaledir. (III) Bilimsel dergilerde yayımlanan makalelerde; tıp, ekonomi, sosyoloji, felsefeyle ilgili konular işlenir. (IV) Gazetelerde yayımlanan makalelerde insanları bilgilendirmek amaçlanır. (V) Makalelerde anlatımın güçlü ve etkili olması amacıyla söz sanatlarından yararlanılır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. (I) Makale türü, edebiyatımızda Tanzimat Dönemi ile birlikte görülmeye başlanmıştır. (II) Edebiyatımızdaki ilk makale örneği, Şinasi'ye aittir. (III) Şinasi'nin *Tercüman-ı Ahval* gazetesinde yayımlanan "Mukaddime" adlı yazısı, edebiyatımızdaki ilk makale örneği kabul edilir. (IV) Ziya Gökalp'in "Genç Kalemler" dergisinde yayımlanan "Yeni Lisan" adlı yazısı da makale türünün edebiyatımızdaki önemli örneklerindendir. (V) Fuat Köprülü, Peyami Safa, Ahmet Hamdi Tanpınar, Nurettin Topçu, Mehmet Kaplan ve Cemil Meriç, makale türünde eser veren önemli yazarlarımızdandır.

Bu parçada numaralanmış açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Aşağıdakilerden hangisi bilimsel makalede yer alan bölümlerden biri değildir?

- A) Giriş
- B) Yöntem
- C) Gelişme
- D) Kaynakça
- E) Sonuç ve tartışma

5. Külebi'nin şiirlerinin ilk okunuştaki bıraktığı izlenim; sadelik, rahatlık ve kolaylıktır. Mekaniği yenmiş, ayıklanmış, serbest bir halk türküsü gibi gelir bu şiirler insana. Fakat dikkat edince onların asla sıkmayan, ustalıklı kullanılmış bazı mısra, kelime, yapı ve ses tekrarlarına dayandığını görürsünüz. Ne duygu ve düşünceleri ezen sıkı şekil cenderesi ne de delilerin acayip hareket ve sözlerini andıran dil ve şekil garabetleri vardır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir değerlendirme yapılmıştır.
- B) Bir bilimsel makaleden alınmıştır.
- C) Benzetmeye başvurulmuştur.
- D) Açıklayıcı anlatım biçiminden yararlanılmıştır.
- E) Kişisel görüşlere yer verilmiştir.

6. Edebî makalelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk edebiyatına Servetifünun'la birlikte Batı'dan gelmiştir.
- B) Bir çeşit düşünce yazısı olup gazete ve dergi çevresinde gelişmiştir.
- C) Ortaya konan konuya ilişkin görüşler ve öneriler, kanıtlarla desteklenir.
- D) Daha sonra bir araya getirilerek kitap hâlinde yayımlanabilir.
- E) Görüşler; giriş, gelişme ve sonuç bölümleri hâlinde ve mantıksal tutarlılık içinde aktarılır.

7. “Gerçek şair kimdir?” Yıllar önce bu soruyu soran Cenap Şahabettin, şöyle cevap veriyor: “Gerçek şair, yeni bir tarzda duyan ve duygularını yeni bir tarzda ifade eden insandır. Zeki Ömer Defne’de bu vasıflar vardır. Fakat onda Cenap’ın ve neslinin tanımadığı hatta inkâr ettiği bir özellik daha vardır ki bence şiirlerini güzel, etkili ve derin yapan odur: Kendini bir geleneğin içinde ve geleceği kendi içinde hissetmek. Bu özelliğinin tam bilincine vakıf olan şair, bir yerde şöyle diyor: “Bizi iki Yunus içre/ Bulanlara selam olsun.”

Bu parçayla ilgili,

- I. Ortaya konan görüş, alıntılarla desteklenmiştir.
- II. Bir konuda bilgi vermek amacıyla yazılmıştır.
- III. Açık ve anlaşılır bir dille kaleme alınmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. Yahya Kemal, Ahmet Haşim ve daha başka örnekler gösteriyor ki aruzla edebî şiirler söylemek mümkündür. Yahya Kemal’den sonra aruzu kullananların en mühim meselesi, günlük dili ona uydurmak olmuştur. Bu, bir sabır meselesidir. Yahya Kemal, mısralarını kolayca kapamamak için yıllarca beklemiştir. Çınarlı, kanaatime göre biraz sabırsız olmakla beraber, Türkçeyi billurlaştıran güzel mısralar söylemiştir.

Bu parçayla ilgili,

- I. Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
- II. Tartışma ve açıklama anlatım biçimlerinden yararlanılmıştır.
- III. Kelimeler genellikle temel anlamlarıyla kullanılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. Makale ile ilgili yapılan aşağıdaki açıklamaların hangisi yanlıştır?

- A) Okuyucunun düşünce becerisini geliştirmek için yazar, dış dünyanın kendinde yarattığı izlenimlere yer verebilir.
- B) Konu sınırlaması yoktur; politika, sanat, toplumsal ve bilimsel konular gibi birçok konuda kaleme alınabilir.
- C) Senli benli konuşmalara ve günlük dilde kullandığımız bazı sözcüklere yer verilmez.
- D) Gazete ve dergi yazısıdır, günü gününe yazılmak zorunda değildir.
- E) Yazar, düşünceyi geliştirme yollarından yararlanabilir; terimlere ve teknik deyimlere yer verebilir.

10. Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinin “Kaldırımlar Şairi”, “Büyük Doğucu”su, “Sultanüş-Şuara”sı ve “Üstat”ı olarak bilinen Necip Fazıl Kısakürek, Türk edebiyatının en önemli şairlerindendir. O, ilk şiirlerini yayımladığı yıllardan ölümüne kadarki altmış senelik sanat hayatı içinde mistik-metafizik arayışlarının yanı sıra, estetik arayışlarını da sürdüren bir şiir ortaya koymuştur. Hece ölçüsünü ve halk şiirinden gelen nazım biçimlerini kullanan Kısakürek, kafiyeye de büyük önem vermiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında hece ile yazan şairler arasında gerek estetik kaygıları gerekse metafizik-psikolojik yönüyle Türk şiirine yeni bir ses getirmiştir.

Bu parçayla ilgili

- I. Edebî bir makaleden alınmış olabilir.
- II. Terimlere yer verilmiş, açık ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
- III. Anlatımda ağırlıklı olarak gözleme dayalı ayrıntılardan yararlanılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

11. I. Bilimsel metinlerde bir teze dayalı bilgi verme amaçlanır, edebî metinlerde ise estetik bir kaygı güdülür.
II. Bilimsel metinlerde nesnellik, edebî metinlerde ise öznellik ağır basar.
III. Edebî metinlerin aksine bilimsel metinlerde sözcükler, çağrışım değerleri önemsenerek çok anlamlı biçimde kullanılır.

Yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

1. Galaksilere bakmak evrendeki maddenin devasa ölçeklerde nasıl organize olduğunu anlamak için çok önemli çünkü bu bilgi bize evrenin nasıl evrimleştiğini gösteriyor. Günümüz sarmal ve eliptik galaksileri farklı şekillerden milyarlarca yıllık süreçlerde oluştu ve hedefimiz geçmişe, ilk galaksilere bakarak bu evrimi daha iyi anlamak. Ayrıca bugün sahip olduğumuz galaksi çeşitliliğine nasıl ulaştığımızı ve galaksilerin oluşum ve kümelenme yöntemlerini öğrenmek istiyoruz.

Bu parça bilimsel bir makalenin aşağıdaki bölümlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Yöntem B) Bulgular
C) Özet D) Sonuç ve tartışma
E) Giriş

2. Divan şiiri, içinde bütün bir medeniyeti barındıran bir kültür şiiridir. Fakat çoğu şairde kültür, sadece bir malzeme olarak kalmış, şiir hâline gelememiştir. Keza son devirde, Yunan kültüründen şiir çıkarmaya çalışanlar olmuş, teşebbüsleri pek de güzel sonuçlar vermemiştir. Yalnızca Yahya Kemal, Osmanlı medeniyetinden aldığı unsurlarla gerçekten güzel şiirler kaleme almıştır.

Dil ve anlatım özellikleri ile yazılış amacı göz önünde bulundurulduğunda bu parçayla ilgili

- I. Bir edebî makaleden alınmış olabilir.
II. Tanım yapılmıştır.
III. Örnekleme başvurulmuştur.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. Aşağıdakilerden hangisi Fuat Köprülü'yle ilişkilendirilemez?

- A) Edebiyat Araştırmaları
B) Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar
C) Edebiyat ve Hukuk
D) Türk Edebiyatı Tarihi
E) Divan Edebiyatı Antolojisi

4. Şiir dilinin dinleyicide kulak zevki uyandıracak şekilde, birbiriyle uyumlu kelimelerin aynı mısra, dizelerde veya dördlükte kullanılması insan üzerinde olumlu etkiler oluşturmaktadır. Şiir dilinin vazgeçilmez unsurları arasında yer alan duygu değeri, kelimenin ses değeri, ahengi, musikisi ve ritmi, öğrenmeyi daha zevkli ve istekli hâle getirmektedir. Bu bağlamda ilk ve ortaöğretim öğrencilerine atasözlerinin öğretilmesinde şiirden özellikle de âşık şiiri metinlerinden yararlanılması, destan metinlerinin atasözleri ile öğretilmesi öğrenme sürecine büyük katkı sağlayacaktır.

Bu parçayla ilgili

- I. Düşüncenin desteklenmesi için tanık gösterilmiştir.
II. Bir makaleden alınmış olabilir.
III. Karşılaştırma yapılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. I. Alıntılama
II. Örneklendirme
III. Soyutlama

Yukarıdakilerden hangileri bilimsel metinlerde düşüncüyü inandırıcı kılmak için başvurulan yollardandır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

6. İnsan kaynaklı çölleşme, insanların ve diğer canlıların yaşam alanlarını her geçen gün daha çok tehdit etmektedir. Küresel ısınmadan kaynaklanan çölleşmenin dünya yüzeyinde 48 milyon kilometrekarelik alana ulaştığı belirtilmektedir. Dünyada Türkiye'nin yüz ölçümünün 62 katı kadar alan, insanın doğaya müdahalesi sonucu çölleşmiştir. 48 milyon kilometrekarelik alanın çölleşmesinden dolayı yaklaşık 900 milyon kişinin olumsuz etkilendiği belirtilmektedir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Kanıtlanabilir yargılar dile getirilmiştir.
B) Sözcükler çoğunlukla mecaz anlamda kullanılmıştır.
C) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
D) Neden-sonuç ilişkisi kurulmuştur.
E) Bir soruna dikkat çekilmek istenmiştir.

7. Makale konusu ile ilgili temel bilgilerin verildiği bölümdür. Bu bölümde konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmalar hatırlatılır, araştırmaya neden gerek duyulduğu açıklanır.

Bu açıklama makalenin hangi bölümüyle ilgilidir?

- A) Özet B) Yöntem C) Giriş
D) Bulgular E) Sonuç

8. I. Yöntem bölümünde yazarın “neyi, nasıl ve niçin” kullandığı açıklanır.
II. Giriş bölümünde araştırma bulgularından hareketle nesnel genellemelere ulaşılır.
III. Özet bölümü makale metninde anlatılanların ana hatlarıyla ortaya konduğu bölümdür.

Makalenin bölümleriyle ilgili yukarıda verilenlerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

9. Türk edebiyatındaki ilk makale örneği, ---- 1860'ta “Tercüman-ı Ahval” gazetesinde yayımlanan “Mukaddime”sidir.

Bu cümlede yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Şemsettin Sami'nin B) İbrahim Şinasi'nin
C) Namık Kemal'in D) Muallim Naci'nin
E) Ziya Paşa'nın

10. Aşağıdakilerden hangisi bilimsel metinlerin özelliklerinden biri **değildir**?

- A) Öğretmek, açıklamak ve bilgi vermek amacıyla kaleme alınma
B) Kişiden kişiye değişmeyen, kanıtlanabilir görüşler aktarma
C) Alıntılar yapma, yararlanılan kaynakları çalışmanın sonunda gösterme
D) Kelimelerin çağrışım gücüne başvurma
E) Araştırma, inceleme sonuçlarından ve sayısal verilerden yararlanma

11. Bu makalede, şehirlerde çevre sorunlarına yol açan, bu sorunların hızla artmasına neden olan etkenler incelenmektedir. Şehirleşmenin artmasıyla birlikte meydana gelen yanlış şehirselleşme ve gelişmeler sorgulanmakta, uzun vadede daha kötü sonuçlarla karşılaşılmasının önüne geçilmesi için gerekli tedbirlerin hızla alınması gerektiği konusunda uyarılar yapılmaktadır.

Bu parça bir makalenin hangi bölümünden alınmış olabilir?

- A) Özet B) Giriş C) Yöntem
D) Bulgular E) Sonuç

12. Gelenekten kopmak, yepyeni bir edebiyat ortaya koymak bir yanılgıdan ibarettir. Siz istediğiniz kadar edebiyatı değiştirmeye çalışın, yazacağınız her şey geleneğin ana damarından beslenecektir. Kullandığınız dili bile istediğiniz kadar yenilemeye çalışın, farklı farklı üsluplarla olmadık türlerde eserler meydana getirin, yine iş dönüp dolaşıp Fuzûlî'ye bağlanacaktır, Yunus Emre'ye gidecektir.

Bir edebî makaleden alınan bu parçayla ilgili

- I. Bazı ifadeler mecazlıdır.
II. Tartışmacı tavır hâkimdir.
III. Pekiştirme ve ikilemeye yer verilmiştir.
IV. Her edebî ürünün gelenekle ilgisini az ya da çok sürdürdüğü vurgulanmıştır.
V. Altı çizili sözcük “yerinden ayrılmak” anlamında kullanılmıştır.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Fuzûlî, ünlü “Leyla vü Mecnun” mesnevisinde yalnız Mecnun’a değil, Leyla’ya da yer vermiştir. Hatta “Leyla” adını başa almasından ona daha çok önem verdiğini ileri sürmek de mümkündür. Fakat bazı kişiler, belki de benciliklerinden, bu güzel eserde, sanki yalnız Mecnun’un aşk ve ızdırabının söz konusu edildiği izlenimini uyandırmışlar. Hâlbuki eser yakından incelenirse Leyla’nın da Mecnun kadar ızdırap çektiği görülür.

Bir edebî makaleden alınan parçayla ilgili

- I. Yaratılan bir etkinin yanlışlığına işaret edilmiştir.
- II. Tahmin anlamlı cümleye yer verilmiştir.
- III. Koşula bağlı bir yargı vardır.
- IV. Karşılaştırma yapılmıştır.
- V. Altı çizili cümlede peşin hükümden söz edilebilir.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Nüfus, özellikle Sanayi Devrimi’nden sonra, sanayileşmenin hızlı bir biçimde yayıldığı ve sanayinin geliştiği 20. yüzyılın başlarında belli merkezlerde toplanmaya başlamıştır. Sanayi tesisleri, çeşitli nedenlerden dolayı özellikle şehir merkezlerine yakın yerlerde kurulmuş ve yeni çalışma alanları açılmıştır. Bu da kır nüfusunun şehre kaymasına yol açmıştır. Bununla birlikte, zamanla, tarımda makineleşmenin artış göstermesiyle toprakta istihdam edilenlerin sayısı azalmıştır.

Bu parçayla ilgili

- I. Sanayinin gelişiminin nüfusa etkisinden söz edilmiştir.
- II. Tarımsal makineleşmenin doğurduğu sonuç açıklanmıştır.
- III. Sanayinin şehir merkezlerinin yakınına kurulmasının gerekçeleri belirtilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. Bugünkü neslin, diğer eski Türk yazarları gibi, Hamit’i anlaması için de Osmanlıca bilmesi gerekiyor. Gençler arasında bu zahmete katlananlar pek az. Dil güçlüğü karşısında, tutulacak en basit yol seçiliyor, başkalarının hükümlerine dayanılarak Hamit kötüleniyor. Bilinmeyenin kötülenmesinden daha gülünç ne olabilir? Edebiyat ve sanatta, eserlerle bizzat temas etmeden ve uzun bir dostluk kurmadan sağlam ve doğru bir fikir edinilemez.

Bu parça ile ilgili

- I. Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- II. Bilimsel bir makaleden alınmıştır.
- III. Tartışmacı anlatım yöntemiyle yazılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

4. Hayvancılık işletmelerinde çevre sorunlarına neden olan atıklar, aynı zamanda önemli bir ekonomik potansiyeldir. Hayvansal kaynaklı atıkların çoğunun gübre ve yem üretimi gibi alanlarda kullanımı olasıdır. Bu nedenle hayvancılığa bağlı atıkların değerlendirilmesi yoluna gidilmesi ile çevre baskısı azaltıldığı gibi atıl durumda bulunan ekonomik kaynak değerlendirilmiş olacaktır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gözleme dayalı anlatım söz konusudur.
- B) Bilimsel bir makaleden alınmıştır.
- C) Bilgi vermek ve öğretmek amacıyla yazılmıştır.
- D) Bir yargının gerekçesi belirtilmiştir.
- E) Kelimeler genellikle temel anlamlarıyla kullanılmıştır.

5. Fiziksel çevre kirliliği, yaşam kalitesini ve insan sağlığını özellikle de çevresel etkenlere daha fazla duyarlı olan çocukları çeşitli yönlerden etkilemektedir. Gün geçtikçe çevre kirliliğinin çocuk sağlığına olumsuz etkileriyle ilgili bilgiler daha çok artmakta ve bu konuda yapılabilecekler ve alınabilecek önlemler konusunda hekimlere daha çok görev düşmektedir.

Bir bilimsel makaleden alınan bu parçayla ilgili

- I. Fiziksel çevre kirliliğinin çocukları hangi yönlerden etkilediği açıklanmıştır.
- II. Aşamalı durumdan söz edilebilir.
- III. Çağrışıma dayalı bir anlatım benimsenmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. Bir şair, her şeyden evvel kullandığı dile yeni bir şekil veren insandır. Bunu, malzemedan başka değeri olmayan lügat ile karıştırmamak lazımdır. Bazılarının yaptıkları gibi Fikret'i kullandığı lügate göre kıymetlendirmemiz gerekirse "Rûbab-ı Şikeste" şairine "ilerici" diyemeyiz. Zira o, devrinde sade Türkçe yazan şairlerin aksine, divan şairlerininkinden daha koyu bir Osmanlıcaya gitmiştir.

Bu parça ile ilgili

- I. Bir edebî makaleden alınmıştır.
- II. Bir tutuma karşı çıkmıştır.
- III. Altı çizili sözcük "derin, hararetli" anlamında kullanılmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7. Aşağıdakilerden hangisi makalede bulunması gereken özelliklerden biri değildir?

- A) Ön yargı B) Nesnellik
C) Bilimsellik D) Raporlama
E) Anlatımda açıklık

8. Dünya genelinde Amerika kıtasından, Asya kıtasına kadar geniş bir alanda yaklaşık 200 milyon kişinin hayvancılıkla geçindiği göz önünde bulundurulursa bir süre sonra çiftçilerin hayvanlarını otlatacakları otlak bulamayacakları söylenebilir. 1950 yılında 230 milyon Afrikalı 273 milyon hayvanla geçimini sağlarken 2006 yılında hayvancılıkla geçimini sağlayanların sayısı 926 milyona çıkmış ancak hayvan sayısı daha düşük bir oranda artarak 738 milyonda kalmıştır. Aslında bu rakamlar önlem alınmadığı takdirde çölleşmenin ve aşırı otlatmanın devam edeceğini göstermektedir. Bu gelişmenin kaçınılmaz sonucu, otlakların besleyebileceği hayvan sayısının düşmesidir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tahminde bulunulmuştur.
B) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
C) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
D) Koşul anlamlı cümleye yer verilmiştir.
E) Olay anlatımına dayanmaktadır.

9. Özellikle milyonlarca insanın kullandığı sigaranın doğrudan çevreye ve diğer canlılara verdiği zararların çevre ve insan hakları noktasında ele alınması önemlidir. Bu çalışmanın temel amacı, kamuoyunda sıkça tartışılan sigara kullanımını farklı bir bakış açısıyla ele alarak irdelemektir. Klasik yaklaşımlardan farklı olarak sigara kullanımı, insan hakları ve çevre sorunları ilişkisi bağlamında irdelenmeye çalışılacaktır. Son olarak ise sigara kullanımının bir insanlık suçu olup olmadığı sorunsalı ayrıntısıyla araştırılacaktır.

Bu parça bir bilimsel makalenin hangi bölümünden alınmış olabilir?

- A) Yöntem B) Giriş C) Özet
D) Bulgular E) Sonuç

Bırak Beni Haykırayım

Ben en hakir bir insanı kardeş duyan bir ruhum;
Bende esir yaratmayan bir Tanrı'ya iman var;
Paçavralar altındaki yoksul beni yaralar;

Mazlumların intikamı olmak için doğmuşum.
Volkan söner lakin benim alevlerim eksilmez;
Bora geçer lakin benim köpüklerim eksilmez.

Bırak beni haykırayım, susarsam sen matem et;
Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet,
Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir;

Zaman ona kan damlayan dişlerini gösterir.
Bu zavallı sürü için ne merhamet ne hukuk;
Yalnız bir sert bakışlı göz, yalnız ağır bir yumruk!

Mehmet Emin Yurdakul

A. Aşağıdaki soruları bu şiire göre cevaplayınız.

1. Bu şiir hangi şiir anlayışına göre yazılmış olabilir?
Gerekçeleriyle açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

2. Şiirin dil ve anlatım özellikleri nasıldır?

.....

.....

3. Şiirde hangi söz sanatlarına başvurulmuştur? Açıklayınız.

.....

.....

.....

4. Şiir hangi ölçü ile yazılmıştır?

.....

B.

Bu vakitsiz giden yaz, erken inen akşamla,
Kapanmış panjurlara dayayarak başını,
Dinle solgun bahçenin kalbe anlattığını,
Ağacın altında yaprak yaprak, havuzun dalga dalga.

Kuşlar sanki yaralı, benzin sararmış gamla,
Duymak güneşin, rengin bizi bıraktığını,
Günler günü vefasız leyleklerin akını.
Ah, uzak palmyeler... Kaçmak, seninle, yazla.

...

Yukarıdaki dörtlüklerden hareketle Yedi Meşalecilerin şiir anlayışını değerlendiriniz.

.....

.....

.....

C.

- I. Bir sübhe-i hissiyye ile dalgalanır dil
Bir heykeli gül-rû dikilir kalb üzerinde
İnsan bütün ahzân u meserrâta muâdil
Bir tatlı dönüş hisseder âvâre serinde

- II. İşittim ki benim için ağlıyormuşsun
Hâlâ adım düşmüyormuş dudaklarından
Geçenlerde bir yolcudan beni sormuşsun
Metrûk, ıssız bir manastır gibiymiş odan

Yukarıda numaralanmış dizeleri ait oldukları şiir anlayışı açısından karşılaştırınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ç. Aşağıda verilen makale metinleri ile ilgili soruları cevaplayınız.

I. Sanayileşme ve kentleşme süreciyle başlayan çevre sorunları, 1950'li yıllardan sonra kendisini daha şiddetli hissettirmeye başlamıştır. Bu tarihten sonra çevre sorunlarının somutlaşmasına bağlı olarak soruna çözüm bulma çabası artmıştır. Ancak mevcut çevre sorunlarının karmaşık yapısı dikkate alınmadığı için çözülmesi bir yana, sorunlar artmaya devam etmiştir. Çevre sorunlarının bu karmaşık yapısı içerisinde, bugün önemli bir ayağını da kuşkusuz yoksulluk oluşturmaktadır. Günümüzde gerek çevre sorunları gerekse yoksulluk dünyanın sadece bir bölgesinde ortaya çıkan bir olay değil, aksine bütün dünyayı tehdit eden bir olgu hâline gelmiştir. Her ikisinin de temelinde dünya genelinde egemen olan ekonomik uygulamalar önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle çevre sorunlarını çözmek için yoksulluğu, yoksulluğu kaldırmak için çevre sorunlarını çözmek gibi bir zorunlulukla karşı karşıyayız. Bu gerçeğe rağmen günümüzün ekonomik anlayışı, birbiriyle ilişkili bu iki sorunun daha da kronikleşmesine yol açmaktadır. Oysa doğa, bugünkü dünya ekonomisinin hem kaynağı hem de sınırı olup burada yaşanan sorunlar, insanların sadece sağlıklarını değil, aynı zamanda ekonomilerini de tehdit etmektedir.

a) Bu metinde öne çıkan dil ve anlatım özellikleri nelerdir?

.....

.....

.....

.....

b) Bu metin hangi anlatım yöntemleriyle yazılmıştır?

.....

.....

.....

.....

c) Bu metinde hangi düşünceyi geliştirme yöntemi öne çıkmaktadır?

.....

.....

.....

.....

II. Lüks tüketim alışkanlıklarının en başında sigara içmek gelmektedir. Dünya üzerinde yaklaşık 1 milyar insan düzenli sigara tüketmektedir. Dünya nüfusunun yaklaşık 7 milyar civarında olduğu bu dönemlerde her 7 kişiden biri sigara içmektedir. Bu yıl dünya ölçeğinde yaklaşık 58 trilyon sigara tüketimi gerçekleşmiştir. Kişinin kendi tercihi gibi kabul edilen ve özgürlük noktasında değerlendirilen sigaranın tiryakilere verdiği doğrudan zarar, ayrı bir çalışma konusudur. Burada üzerinde önemle durulması gereken nokta, sigara içenlerin sigara içme özgürlüklerinin diğer insanlara yani sigara içmeyen insanların temel hak ve hürriyetlerine ve çevreye verdiği zarardır.

a) Altı çizili sözcüklerin bu parçada geçtiği cümlelerde hangi anlamlarda kullanıldığını tespit ediniz.

.....

.....

.....

.....

b) Bu parça bir makalenin hangi bölümünden alınmış olabilir?

.....

.....

.....

.....

c) Bu metinden çıkarılabilecek yardımcı düşünceleri yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....